

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
Факультет романо-германської філології
Кафедра граматики англійської мови

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
роботи

_____
(П.І.Б.)
2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основна іноземна мова (англійська) – граMATика

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Спеціальність : 035 філологія

Спеціалізація: 035.041. Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська

Факультет: РГФ

2020 - 2021

Робоча програма складена на основі навчальної програми з дисципліни «Основна іноземна мова (англійська) - граматики».

Розробники: Морозова І.Б., д.філол.н., проф., професор кафедри граматики англійської мови; Пожарицька О.О., к.філол.н., доц., доцент кафедри граматики англійської мови

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри граматики англійської мови

Протокол № 1 від 31.08.2020 р.

Завідувач кафедри

_____ (підпис)

(Карпенко О.Ю.)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету романо-германської філології

Протокол № 1 від 31.08.2020 р.

Голова НМК

_____ (підпис)

(Телецька Т.В.)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри

_____

Протокол № ___ від. “ ___ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

_____ (підпис)

(_____)
(прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри

_____

Протокол № ___ від. “ ___ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

_____ (підпис)

(_____)
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальна кількість: кредитів – 4 годин – 120 залікових модулів – 1 змістових модулів – 2	Галузь знань 03 гуманітарні науки Спеціальність 035 Філологія Спеціалізація: 035.041. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Нормативна	
		Рік підготовки:	
		5-й	
		Семестр	
		1-й, 2-й	
		Лекції	
		-	
		Практичні, семінарські	
		16 год., 16 год.	
		Лабораторні	
		-	
		Самостійна робота	
44 год., 44 год.			
Форма підсумкового контролю: іспит / -			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: ознайомити студентів з граматичною системою англійської мови, привити навички нормативного вживання конкретних граматичних форм та надати глибоке науково-практичне висвітлення граматичної та синтаксичної будови англійської мови і розкрити об’єктивно існуючі закономірності в межах тем, що вивчаються.

Завдання даного курсу полягають в тому, щоб дати студентам систематизовані, глибокі знання за темами “The English Moods” та “Modern English Syntax: General Introduction”, навчити їх вільно володіти англійськими конструкціями за даними темами як в письмовому, так і в усному діалогічному та монологічному мовленні, прищепити базові навички англо-українського та українсько-англійського перекладу в межах окреслених тем та навички синтаксичного аналізу простого речення англійської мови.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, перекладу) та методики навчання іноземних мов у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної й педагогічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК04. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК06. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК05. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК09. Здатність спілкуватися іноземними мовами (англійською та німецькою/французькою/іспанською)

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій для вирішення завдань у практичних ситуаціях.

ЗК13. Здатність здійснювати навчально-дослідницьку та/або науково-дослідницьку діяльність на належному рівні.

Спеціальні компетентності:

СК02. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

СК03. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії англійської мови.

СК04. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мови, що вивчається, описувати соціолінгвальну ситуацію.

СК06. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати англійську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

СК07. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних і літературних фактів, інтерпретації та усного і письмового фахового перекладу з англійської мови українською, з української мови англійською.

СК08. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

СК09. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів англійською мовою, державною та іноземними мовами.

СК 11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

СК10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та перекладознавчий спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

Очікувані програмні результати навчання:

ПР 01. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефхівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПР 02. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПР 10. Знати норми літературної англійської мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПР 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та перекладознавчий аналіз текстів різних стилів і жанрів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

- **знати:** теоретичний матеріал основних граматичних розділів, які вивчають на 5 курсі – The English Moods та Modern English Syntax: General Introduction;
- **вміти:** коректно використовувати граматичні конструкції з різними станами дієслова; розуміти аутентичні тексти, що звучать англійською мовою, а також передавати їх зміст англійською мовою з використанням конструкцій, що вивчаються; давати базовий синтаксичний аналіз англійського речення.

3. Зміст навчальної дисципліни

I семестр

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

The English Moods

Тема 1. Moods: General Introduction. Subjunctive I. Conditionals Vs Sentences of Unreal Condition. Types 1 & 2 of Sentences of Unreal Condition (2nd and 3rd Conditionals) (1)

Тема 2. Types 1 & 2 of Sentences of Unreal Condition (2nd and 3rd Conditionals) (2). Type 3 of Sentences of Unreal Condition (Split Conditionals) (1)

Тема 3. Type 3 of Sentences of Unreal Condition (Split Conditionals) (2). Types 4 & 5 of Sentences of Unreal Condition (“Would” and “Should” in Conditional Clauses)

Тема 4. Conditional Mood in Syntactic Patterns: But for, Otherwise; Would Rather, Had Better. Subjunctive II in Simple Sentences and Syntactic Patterns: Had Better; Oh, if...; If only...; Oh that...

Тема 5. Subjunctive II in Subordinate Clauses: Predicative Clauses and Adverbial Clauses of Comparison: As if, As though... Object Clauses of Wish: I wish...

Тема 6. Suppositional Mood and Subjunctive I in Clauses of Recommendation, Advice and Arrangement for the Future. Suppositional Mood in Clauses of Emotional Evaluation: Shock, I Am Surprised...

Тема 7. Suppositional Mood and Subjunctive I in Subject Clauses Showing Time: It's (high) time... Revision of the Studied Topics.

Тема 8. Suppositional mood and Subjunctive I in Object Clauses of Fear & in Adverbial Clauses of Purpose. Lest

II семестр ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Modern English Syntax: General Introduction

Тема 9. Communicative and Structural Classifications of Sentences. The Simple Sentence: Formal Structure & Classification (Elliptical, Non-Elliptical Sentences, One- & Two-Member Sentences)

Тема 10. Parts of Speech and Their Categories. Obligatory & Optional Sentence Members & Ways of Their Expression

Тема 11. The Subject & Its Types. The Formal (Sham) and the Real Subjects & Ways of Their Expression. The Predicate & Its Types. The Simple and the Compound Predicates & Ways of Their Expression (1)

Тема 12. The Predicate & Its Types. The Simple and the Compound Predicates & Ways of Their Expression (2)

Тема 13. The Object and Its Basic Types. The Direct, the Indirect, the Prepositional & the Cognate Object & Ways of Their Expression

Тема 14. The Attribute and Its Basic Types. The Pre-Positional & the Post-Positional Attributes & Ways of Their Expression

Тема 15. The Adverbial Modifier and Its Basic Types. Ways of Their Expression.

Тема 16. Analysis Practice

4. Структура навчальної дисципліни

I семестр

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	У тому числі				Усього	У тому числі			
		л	п	лб	ср		л	п	лб	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Змістовий модуль 1
The English Moods

<p>Тема 1. Moods: General Introduction. Subjunctive I. Conditionals Vs Sentences of Unreal Condition. Types 1 & 2 of Sentences of Unreal Condition (2nd and 3rd Conditionals) (1)</p>					7		2		5
<p>Тема 2. Types 1 & 2 of Sentences of Unreal Condition (2nd and 3rd Conditionals) (2). Type 3 of Sentences of Unreal Condition (Split Conditionals) (1)</p>					7		2		5
<p>Тема 3. Type 3 of Sentences of Unreal Condition (Split Conditionals) (2). Types 4 & 5 of Sentences of Unreal Condition (“Would” and “Should” in Conditional Clauses)</p>					7		2		5
<p>Тема 4. Conditional Mood in Syntactic Patterns: But for, Otherwise; Would Rather, Had Better. Subjunctive II in Simple Sentences and Syntactic Patterns: Had Better; Oh, if...; If only...; Oh that...</p>							2		5
<p>Тема 5. Subjunctive II in Subordinate Clauses: Predicative Clauses and Adverbial Clauses of Comparison: As if, As though...Object Clauses of Wish: I wish...</p>					7		2		5

Тема 6. Suppositional Mood and Subjunctive I in Clauses of Recommendation, Advice and Arrangement for the Future. Suppositional Mood in Clauses of Emotional Evaluation: Shock, I Am Surprised...						7		2		5
Тема 7. Suppositional Mood and Subjunctive I in Subject Clauses Showing Time: It's (high) time... Revision of the Studied Topics.						7		2		7
Тема 8. Suppositional mood and Subjunctive I in Object Clauses of Fear & in Adverbial Clauses of Purpose. Lest						7		2		7
Разом за змістовим модулем 1						60		16		44
Усього годин						60		16		44

II семестр

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	У тому числі				Усього	У тому числі			
		л	п	лб	ср		л	п	лб	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1										
Modern English Syntax: General Introduction										
Тема 9. Communicative and Structural Classifications of Sentences. The Simple Sentence: Formal Structure & Classification						7		2		5

(Elliptical, Non-Elliptical Sentences, One- & Two-Member Sentences)									
Tema 10. Parts of Speech and Their Categories. Obligatory & Optional Sentence Members & Ways of Their Expression						7		2	5
Tema 11. The Subject & Its Types. The Formal (Sham) and the Real Subjects & Ways of Their Expression. The Predicate & Its Types. The Simple and the Compound Predicates & Ways of Their Expression (1)						7		2	5
Tema 12. The Predicate & Its Types. The Simple and the Compound Predicates & Ways of Their Expression (2)								2	5
Tema 13. The Object and Its Basic Types. The Direct, the Indirect, the Prepositional & the Cognate Object & Ways of Their Expression						7		2	5
Tema 14. The Attribute and Its Basic Types. The Pre-Positional & the Post-Positional Attributes & Ways of Their Expression						7		2	5

Тема 15. The Adverbial Modifier and Its Basic Types. Ways of Their Expression.						7		2		7
Тема 16. Analysis Practice						7		2		7
Разом за змістовим модулем 1						60		16		44
Усього годин						60		16		44

5. Методи навчання

Робота з підручниками, практичні заняття, дискусія, виконання вправ різноманітного характеру – на заповнення пропусків, переклад, одно-/двомовні вправи, моделювання речень, практикування та побудування діалогів, написання творчих завдань типу творів/есе, виконання тестів, робота в мережі Інтернет, зі словниками, робота у групі, розроблення проектів, синтаксичний аналіз речень; базові методики викладання – комунікативна та перекладна.

6. Методи контролю

Оцінювання усних відповідей, завдань, що виносяться на самостійне опрацювання, поточне опитування та тестування, усна відповідь під час складання екзамену. Види контролю: поточний та підсумковий (тест-контрольна робота). Наприкінці I семестру проводиться іспит.

7. Питання для підсумкового контролю **Dwell on the following topics** **I семестр**

1. Give the definition of the term ‘mood’ in grammar. How many moods can be distinguished in English? Summarise their basic meanings and functions; use examples to illustrate your point.
2. What are the differences between synthetic and analytical forms of oblique moods in English? Enumerate their forms and dwell upon their usage.
3. What are subjunctive I and subjunctive II like? What are their functions?
4. What is special about the conditional and the suppositional moods? What are their functions?
5. What are the interrelations between ‘conditionals’ and ‘moods’ in general and ‘conditionals’ and ‘oblique moods’ in particular? Give examples of all types of sentences of real condition.

6. What are the usage peculiarities of Type 1 and Type 2 of sentences of unreal condition? What can you say about modal verbs employed in such sentences?
7. Disclose the usage peculiarities of Type 3 of sentences of unreal condition? What are the differences between universal truths and grammatical constanta?
8. What are the functions of Type 4 and Type 5 of sentences of unreal condition? What changes do they undergo in reported speech or with the sequence of tenses?
9. Sum up the information you have learnt about five types of complex sentences expressing unreality in English. Alone or together with your partner, try to arrange them in two or three semantic groups depending on the meanings they render. Motivate your choice. (Note: More than one approach can be considered possible).
10. What makes the use of the conditional mood obligatory in simple sentences and clauses? What syntactic patterns with it do you know? Give examples to each of those you mention.
11. What makes the use of subjunctive II obligatory in simple sentences and clauses? What syntactic patterns with it do you know? Give examples to each of those you mention.
12. What kind of clauses ask for the suppositional mood and subjunctive I? Can the oblique moods be omitted in such clauses? What will change in the stylistics of the text?
13. Dwell on the subject clauses showing time. What are the peculiarities of their structure? What stylistic and semantic differences will the usage of this or that mood and construction in them bring about?
14. What is special about object clauses of fear and the moods employed in them? Can only oblique moods be employed there? Disclose the function of 'lest' in clauses.
15. What is special about adverbial clauses of purpose and the moods employed in them? Can only oblique moods be employed there? Will there be any difference if those are changed for the indicative mood?
16. Sum up the information you have learnt about the oblique moods in English, their functions and patterns with them.
17. What do the topics of the oblique moods and modal verbs have in common? What modals do you think will be the most frequent in which of the patterns and types of clauses associated with the oblique moods? Why?

8. Розподіл балів, які отримують студенти

I семестр

Поточний контроль								Підсумковий контроль	Сума балів
Змістовий модуль 1								Іспит	
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	50	100
6	6	6	6	6	6	6	8		

II семестр

Поточний контроль								Підсумковий контроль	Сума балів
Змістовий модуль 1									
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	50	100
6	6	6	6	6	6	6	8		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Рекомендована література

Основна

1. Morozova I. The Use of Modal Verbs and Moods : навч.посібн. для вузів / Morozova I., Pozharytska O. – Київ: Освіта України, 2020. – 341 с. (підготовлений до друку)
2. Morozova I. Modern English Syntax & Sentence Analysis: навч.посібн. для вузів / Morozova I., Abramova Ie., Pozharytska O. – Київ: Освіта України, 2021. – 210 с. (рукопис, підготовлений до друку).

3. Karpenko O. Sentence Analysis: методичні рекомендації / Karpenko O., Karpenko M. – Одеса, 2020.
4. Morozova I. The Use of the Non-Finites : навч.посібн. для вузів / Morozova I., Stepanenko O. – [видання 2-ге, доповнене та випр.]. – Одеса: Освіта України, 2016. – 238 с. [Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України як навч.посібник для спец. ф-тів вузів. – Лист №1/11-5230 від 17.04.2012]

Додаткова

1. Крылова И.П., Гордон Е.М. Грамматика современного английского языка: Учебник для ин-тов и фак. иностр. яз. – 9-е изд. – М.: Книжный дом «Университет»: Высшая школа, 2009.
2. Alexander L.G. Longman English Grammar Practice. – Harlow: Longman, 2009.
3. Blokh M.Y. et al. English Grammar Exercises. - M, 2008.
4. Collins W. English Grammar. Helping Learners with Real English. – L.: HarperCollins Publishers, 2000.
5. Ganshina M.A., Vasilevskaya N. M. English Grammar. – М.: Higher School Publishing House, 2000.
6. Kaushanskaya V. et al. A grammar of the English Language. – М.: Higher publishing house, 1998.
7. Swan M. Practical English grammar. – Ldn.: Collins Ed., 2010.
8. Thomson A. J., Martinet A. V. A Practical English Grammar. – N. –Y.: Oxford University Press, 2004.

10. Електронні інформаційні ресурси

1. Електронний додаток My Grammar Lab:
<https://www.pearsonelt.com/tools/digital/my-grammar-lab.html>